

PRAVILNIK

O UPRAVLJANJU MEDICINSKIM OTPADOM

("Sl. glasnik RS", br. 78/2010)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuje način i postupak upravljanja opasnim otpadom iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita i način upravljanja farmaceutskim otpadom (u daljem tekstu: medicinski otpad), sadržina plana upravljanja otpadom i lista apoteka koje su dužne da preuzimaju neupotrebljive lekove od građana.

Odredbe ovog pravilnika ne primenjuju se na upravljanje radioaktivnim medicinskim otpadom, uključujući i radiofarmaceutike, kao i drugim vrstama medicinskog otpada, čije je upravljanje uređeno posebnim propisima.

Član 2

Izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) *medicinski otpad* jeste otpad koji nastaje pri pružanju zdravstvene zaštite ljudima, a koji čini neopasan i opasan otpad definisan u Katalogu otpada, u skladu sa propisom kojim se uređuju kategorije i klasifikacija otpada;
- 2) *neopasan medicinski otpad* jeste otpad koji nije zagađen opasnim ili drugim materijama, a koji je po svom sastavu sličan komunalnom (kućnom) otpadu (reciklabilan, biorazgradiv i dr.);
- 3) *opasan medicinski otpad* jeste opasan otpad koji zahteva posebno postupanje, i to:
  - (1) *patoanatomski otpad* jesu tkiva, organi, delovi tela, ljudski fetusi i kese sa krvlju;
  - (2) *oštri predmeti* jesu predmeti ili materijali koji mogu izazvati posekotine ili ubodne rane, bez obzira da li su bili u kontaktu sa pacijentom ili infektivnim materijalom;
  - (3) *farmaceutski otpad* jesu svi lekovi, uključujući i primarnu ambalažu, kao i sav pribor korišćen za primenu takvih proizvoda, koji se nalaze kod pravnog, odnosno fizičkog lica koje se bavi delatnošću zdravstvene zaštite ljudi, a koji su postali neupotrebljivi zbog isteka roka upotrebe, neispravnosti u pogledu njihovog propisanog kvaliteta, kontaminirane ambalaže, prolivanja, rasipanja, pripremljeni, pa neupotrebljeni, vraćeni od strane krajnjih korisnika, ili se ne mogu koristiti iz drugih razloga. Ovaj otpad može biti:
    - potencijalno opasan farmaceutski otpad jeste otpad koji predstavlja rizik u slučaju kada se njime nepropisno upravlja i zahteva postupke propisane za upravljanje opasnim otpadom i

- opasan farmaceutski otpad jeste otpad od lekova i dezinficijensa koji sadrže teške metale, kao i lekova čiji se sastav ne može utvrditi, a koji zbog svog sastava zahteva posebne postupke tretmana;

(4) *citotoksični i citostatički otpad* jeste opasan farmaceutski otpad, koji obuhvata citotoksične i citostatičke lekove koji su postali neupotrebljivi, otpad koji nastaje prilikom korišćenja, transporta i pripreme lekova sa citotoksičnim i citostatičkim efektom, uključujući primarnu ambalažu i sav pribor korišćen za pripremu i primenu takvih proizvoda. Citotoksični i citostatički lekovi su toksična jedinjenja koja imaju kancerogeni, mutageni i/ili teratogeni efekat;

(5) *otpad zagađen krvlju i telesnim tečnostima* jeste otpad koji je zagađen ljudskom krvlju, sekretima i drugim izlučevinama i koji zbog mogućeg prisustva patogenih mikroorganizama može biti potencijalno infektivni otpad (npr. zavoji, gipsevi, posteljina, odeća za jednokratnu upotrebu, špric bez igle, pelene);

(6) *infektivni i visoko infektivni otpad* (u daljem tekstu: infektivni otpad) jeste opasan otpad koji, zbog patogenosti i broja mikroorganizama, predstavlja rizik po zdravlje ljudi, kao što su: kulture i materijal iz laboratorija koji sadrži infektivne agense; oprema, materijal i pribor koji je bio u kontaktu s krvlju, derivatima krvi, ostalim telesnim tečnostima, izlučevinama od klinički potvrđenih inficiranih pacijenata, uključujući hirurške zahvate i obdukcije; otpad iz odeljenja za patologiju i izolaciju infektivnih pacijenata; otpad od dijalize, infuzije i sličnih zahvata, uključujući sav pribor i materijal za jednokratnu upotrebu; zarazni otpad koji je bio u dodiru sa inficiranim pacijentima, kao i visoko infektivan otpad iz medicinskih laboratorija;

(7) *ostali opasan medicinski otpad* jeste otpad iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita i/ili sa drugih mesta u kojima se pružaju zdravstvene usluge, iz dijagnostike, eksperimentalnog rada, laboratorija, čišćenja, održavanja i dezinfekcije prostora i opreme (hemijski otpad, otpad sa visokim sadržajem teških metala i otpadne boce pod pritiskom):

(8) *hemijski otpad* jeste otpad u gasovitom, tečnom i čvrstom stanju koji ima opasne karakteristike, a naročito: toksičnost, korozivnost, zapaljivost, eksplozivnost, cito ili genotoksičnost i dr;

(9) *otpad sa visokim sadržajem teških metala* predstavlja podkategoriju hemijskog otpada sa visokotoksičnim svojstvima i zahteva poseban tretman (npr. ostaci amalgama iz stomatoloških ordinacija, razbijeni termometri i manometri koji sadrže živu, odbačene baterije sa kadmijumom i dr);

(10) *otpadne boce pod pritiskom* jesu otpad od pune ili prazne boce koji sadrže inertne gasove pod pritiskom pomešane sa antibioticima, dezinficijensima, insekticidima koji se primenjuju kao aerosoli, a koje pri izlaganju visokim temperaturama mogu da eksplodiraju;

4) *proizvođač ili vlasnik medicinskog otpada koji ne obuhvata farmaceutski otpad* jeste svako pravno ili fizičko lice koje se bavi delatnošću zaštite zdravlja ljudi u kojoj nastaje ovaj otpad, a proizvođač ili vlasnik medicinskog otpada koji obuhvata farmaceutski otpad jeste proizvođač lekova koji je te lekove distribuirao, odnosno pravno lice koje vrši promet lekova na veliko od koga su ti lekovi nabavljeni (u daljem tekstu: proizvođač ili vlasnik medicinskog otpada);

5) *fizičko-hemijski postupci tretmana medicinskog otpada* jesu drobljenje, mlevenje, hemijska dezinfekcija/sterilizacija ili drugi slični postupci kojima se postiže neprepoznatljivost, smanjenje zapremine i/ili uklanjanje opasnih svojstava medicinskog otpada;

6) *termički postupci tretmana infektivnog otpada* jesu dezinfekcija/sterilizacija parom, suva sterilizacija toplotom, insineracija (spaljivanje) i ko-insineracija (su-spaljivanje), ili drugi slični postupci kojima se postiže uklanjanje opasnih svojstava medicinskog otpada;

7) *dezinfekcija/sterilizacija parom ili autoklaviranje* jeste fizički postupak tretmana koji podrazumeva termičku obradu pod strogo kontrolisanim operativnim uslovima (pritisak, temperatura, zasićenost vodene pare, vreme trajanja i dr.) čiji rezultat je bezbedan nivo sterilnosti od 10⁵ ili manje mikroorganizama);

8) *ostali postupci tretmana medicinskog otpada* jesu sve ostale priznate metode, uključujući, mikrotalasno, gama i ultraljubičasto zračenje, i dr;

9) *neupotrebivi lekovi* jesu ostaci lekova koji su ostali krajnjem korisniku nakon upotrebe leka, a koje krajnji korisnik baca, namerava da baci ili mora da ih baci, kao i neupotrebjeni lekovi koji se nalaze u spoljnjem, odnosno unutrašnjem pakovanju i koji su pušteni u promet, ali ne mogu da se koriste zbog isteka roka upotrebe ili drugih razloga;

10) *neopasan farmaceutski otpad* jeste otpad koji ne predstavlja opasnost u postupku upravljanja farmaceutskim otpadom;

11) *objekti u kojima se obavlja zdravstvena zaštita*, jesu zdravstvene ustanove, drugi oblici zdravstvene službe (u daljem tekstu: privatna praksa), druga pravna lica, odnosno ustanove u kojima se obavlja zdravstvena zaštita u skladu sa zakonom, kao i sa njima povezane medicinske, obrazovne i naučno-istraživačke delatnosti;

12) *apoteke koje su dužne da preuzimaju neupotrebive lekove* jesu sve apoteke osnovane kao zdravstvene ustanove u skladu sa zakonom, kao i apoteke osnovane kao privatna praksa.

II NAČIN I POSTUPAK UPRAVLJANJA MEDICINSKIM OTPADOM

Upravljanje medicinskim otpadom

Član 3

Upravljanje medicinskim otpadom je skup mera koje obuhvataju sakupljanje, razvrstavanje, pakovanje, obeležavanje, skladištenje, transport, tretman ili bezbedno odlaganje medicinskog otpada.

Na mestu nastanka otpada obezbeđuje se kada je to moguće smanjenje količine i/ili opasnih karakteristika medicinskog otpada, kao i ponovno iskorišćenje otpada.

Otpad nastao obavljanjem kućne nege i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad, preuzima se i njegov tretman ili bezbedno odlaganje obezbeđuje se o trošku proizvođača medicinskog otpada, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Plan upravljanja medicinskim otpadom

Član 4

Plan upravljanja medicinskim otpadom sadrži naročito:

- 1) podatke o vrsti, količini i poreklu otpada koji se stvara;
- 2) tokove kretanja medicinskog otpada unutar zdravstvene službe u kojoj nastaje;
- 3) mogućnosti za minimizaciju, ponovno iskorišćenje medicinskog otpada i reciklažu;
- 4) broj, obaveze i odgovornosti osoblja angažovanog u postupku upravljanja medicinskim otpadom;
- 5) operativne procedure upravljanja medicinskim otpadom prema mestu nastanka;
- 6) raspored kesa i kontejnera za odlaganje medicinskog otpada;
- 7) odstupanje sa otpadom na mestu nastanka, prevoz unutar zdravstvene službe, način i uslove skladištenja;
- 8) identifikaciju metoda tretmana i konačno odlaganje otpada;
- 9) vođenje i čuvanje dokumentacije i evidencije;
- 10) mere prevencije od povreda oštrim predmetima i nastanka infekcija;
- 11) mere zaštite zdravlja i bezbednosti radnika angažovanih u postupku upravljanja medicinskim otpadom (opremljenost radnom odećom, obučom i zaštitnim rukavicama, u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost i zdravlje na radu);
- 12) mere zaštite od požara i eksplozija;
- 13) uslove zaštite životne sredine utvrđene u skladu sa posebnim propisima;
- 14) način postupanja u akcidentnim situacijama;
- 15) program obuke osoblja za upravljanje medicinskim otpadom;
- 16) procena troškova upravljanja medicinskim otpadom na godišnjem nivou.

Sakupljanje i razvrstavanje medicinskog otpada na mestu nastanka

Član 5

Medicinski otpad sakuplja se na mestu nastanka, razvrstava se opasan od neopasnog otpada, odnosno različite vrste opasnog medicinskog otpada i odlaže se u odgovarajuću ambalažu prilagođenu njegovim svojstvima, količini, načinu privremenog odlaganja, prevoza i tretmana.

Medicinski otpad iz stava 1. ovog člana razvrstava se prema Katalogu otpada.

Opasan medicinski otpad klasifikuje se prema poreklu, karakteristikama i sastavu koje ga čine opasnim.

Neopasan medicinski otpad koji je već izmešan sa opasnim medicinskim otpadom smatra opasnim medicinskim otpadom.

Ako se opasan medicinski otpad sastoji od više vrsta otpada njegova klasifikacija se vrši na osnovu najzastupljenije komponente, u skladu sa posebnim propisom.

Na mestu razvrstavanja opasnog medicinskog otpada postavljaju se pismena uputstva za osoblje koje sakuplja i razvrstava taj otpad.

Infektivni otpad, kao i citotoksični i citostatički otpad se sakuplja i prevozi na način koji sprečava direktan kontakt sa osobljem koje rukuje otpadom, pri čemu u skladištu i tokom isporuke nije dozvoljeno njegovo prepakivanje.

Oštri predmeti se sakupljaju odvojeno od ostalog medicinskog otpada.

Pri upravljanju oštrim predmetima preduzimaju se mere prevencije od povreda i infekcija do kojih može doći u toku rukovanja ovim predmetima i sa njima se postupa kao sa infektivnim otpadom ili kao sa citotoksičnim otpadom.

Preuzimanje neupotrebljivih lekova od građana

Član 6

Neupotrebljive lekove građani vraćaju apotekama sa liste apoteka koje su dužne da preuzimaju neupotrebljive lekove od građana.

Listu apoteka iz stava 1. ovog člana koje preuzimaju neupotrebljive lekova od građana čine sve apoteke osnovane kao zdravstvena ustanova kao i apoteke osnovane kao privatna praksa.

U poslovnom prostoru apoteke iz st. 1. i 2. ovog člana, obezbeđuje se prostor za kontejner za besplatno sakupljanje neupotrebljivih lekova od građana.

Neupotrebljivi lekovi vraćaju se u originalnom spoljnjem, odnosno unutrašnjem pakovanju, s tim da isti moraju da budu odvojeni od drugog otpada na način da ne predstavljaju opasnost po životnu sredinu i opremu apoteke.

Kontejner za sakupljanje neupotrebljivih lekova postavlja se na vidljivo označeno mesto, dostupno za odlaganje i označava u skladu sa ovim pravilnikom.

Kontejner iz stava 5. ovog člana izrađuje se od tvrde plastike i zaključava se odgovarajućom bravom kako bi se onemogućilo neovlašćeno otuđivanje vraćenih lekova.

U apoteci koja preuzima neupotrebljive lekove od građana, na vidnom mestu ističe se obaveštenje da se u toj apoteci prikupljaju neupotrebljivi lekovi od građana, kao i da se za vraćanje neupotrebljivih lekova ne plaća naknada.

Pakovanje medicinskog otpada

Član 7

Razvrstani medicinski otpad pakuje se na sledeći način:

- 1) komunalni (kućni) otpad - u kese crne boje;
- 2) oštri predmeti - u kontejnere žute boje;
- 3) patoanatomski otpad - u kese braon boje;
- 4) infektivni otpad - u kese ili kontejnere žute boje;
- 5) otpad zagađen krvlju i telesnim tečnostima - u duple kese sive boje ili kontejnere žute boje;
- 6) ostali opasan otpad (hemijski) - u kontejnere crvene boje;
- 7) citotoksični otpad - u kontejnere ljubičaste boje;
- 8) farmaceutski otpad - u kese i kontejnere crvene boje.

Kese iz stava 1. tač. 2) i 4) ovog člana pune se najviše do $\frac{3}{4}$, nakon čega se zatvaraju i istovremeno zamenjuju novom kesom.

Jednom zatvorene kese ne smeju se ponovo otvarati.

Oštri predmeti koji su kontaminirani citotoksičnim lekovima pakuju se u kontejnere ljubičaste boje.

Tečni otpad se pakuje u nepropusnu ambalažu koja onemogućava izlivanje sadržaja i koja treba da bude čvrsto zatvorena ili zapečaćena.

Za sakupljanje i pakovanje opasnog medicinskog otpada koji se tretira postupkom dezinfekcije/sterilizacije koriste se kese i kontejneri atestirani/sertifikovani za ovu namenu.

Kese i/ili kontejneri iz stava 1. ovog člana, treba da budu sačinjeni od materijala otpornog na fizičke, hemijske, biološke i dr. osobine otpada pakovanog u njima, tako da se pri propisanom rukovanju sprečava ugrožavanje zdravlja ljudi i životne sredine.

Kese i kontejneri za pakovanje medicinskog otpada postavljaju se na mestu nastanka otpada.

Obeležavanje i označavanje medicinskog otpada

Član 8

Na razvrstan i upakovan opasan medicinski otpad stavljaju se nalepnice u pisanom obliku o opasnosti medicinskog otpada dimenzije najmanje 50 mm x 75 mm, koje sadrži sledeće:

- 1) simbol za označavanje otpada;
- 2) datum nastanka otpada;
- 3) indeksni broj i naziv vrste otpada prema Katalogu otpada;

- 4) mesto nastanka otpada (naziv proizvođača medicinskog otpada);
- 5) količina otpada;
- 6) ime lica koje popunjava nalepnice.

Ambalaža iz člana 6. ovog pravilnika označava se simbolom u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima, propisima o prevozu opasnih materija i ovim pravilnikom.

Obeležavanje i označavanje opasnog medicinskog otpada iz stava 1. ovog člana, vrši se na nalepticama koje su date u prilogu, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Transport medicinskog otpada unutar objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita

Član 9

Transport opasnog medicinskog otpada unutar objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita, vrši se kolicima ili kontejnerima koji se koriste isključivo za tu namenu, a koji su:

- 1) laki za utovar i istovar;
- 2) laki za čišćenje i održavanje;
- 3) bez oštrih ivica, sa glatkim, nepropusnim i nepromočivim površinama.

Transport infektivnog otpada koji je razvrstan i obeležen, vrši se do prostora za skladištenje otpada po potrebi, a najmanje jednom dnevno.

Kolica ili kontejneri za transport infektivnog otpada obeležavaju se simbolom za infektivan otpad propisanim ovim pravilnikom.

Rute transporta, moraju da budu utvrđene i jasno obeležene i, ukoliko je to moguće, odvojene od prostora u kome se odvijaju uobičajene zdravstvene aktivnosti.

Izuzetno od stava 3. ovog člana transport otpada vrši se u vreme kada se uobičajene zdravstvene aktivnosti, promene smene, vreme obroka i poseta ne odvijaju ili su svedene na minimum.

Kolica ili kontejneri iz st. 2. i 3. ovog člana čiste se i dezinfikuju po potrebi, a najmanje jednom dnevno.

Transport medicinskog otpada od proizvođača do postrojenja za tretman otpada

Član 10

Sakupljanje i transport opasnog medicinskog otpada, razvrstanog, upakovanog i obeleženog u skladu sa odredbama ovog pravilnika, vrši se specijalnim vozilima za transport medicinskog otpada od proizvođača medicinskog otpada koji ne vrši tretman sopstvenog otpada do operatera postrojenja za tretman otpada, u skladu sa propisima o upravljanju otpadom i propisima o transportu opasnih materija.

Opasan medicinski otpad predaje se licu koje ima dozvolu za sakupljanje i transport medicinskog otpada, ako proizvođač opasnog medicinskog otpada ne poseduje sopstveno vozilo za transport medicinskog otpada, a lice koje ima dozvolu za sakupljanje i transport opasnog medicinskog otpada, predaje sakupljeni otpad operateru postrojenja za tretman otpada koji ima dozvolu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Sakupljanje i transport opasnog medicinskog otpada, nastalog pri obavljanju kućne nege i ostalih sličnih aktivnosti, pri kojima nastaje medicinski otpad, može se vršiti i putničkim vozilima zdravstvenih službi koje vrše navedene delatnosti, ukoliko je:

- 1) količina otpada, koja se prevozi, manja od 25 kg;
- 2) medicinski otpad upakovan u skladu sa odredbama ovog pravilnika, u primarnu, a potom i sekundarnu ambalažu;
- 3) smešten u prevozni prostor odvojen od vozača i saputnika.

Vozila za transport opasnog medicinskog otpada redovno se čiste i dezinfikuju.

Skladištenje medicinskog otpada

Član 11

Pre transporta, tretmana ili predaje opasnog medicinskog otpada taj otpad se skladišti na mestu predviđenom samo za tu namenu.

Mesto za skladištenje medicinskog otpada iz stava 1. ovog člana, sastoji se od ograđenog i odvojenog prostora, prostorije ili objekta predviđenog samo za tu namenu, koji je:

- 1) odgovarajuće veličine u odnosu na količinu proizvedenog otpada i učestalost njegovog sakupljanja i odnošenja;
- 2) sa obezbeđenim dovodom i odvodom vode za potrebe čišćenja i održavanja;
- 3) sa jasno i vidljivo označenim natpisom o nameni prostora, zabrani ulaska neovlašćenim licima, kao i upozorenjem o mogućnosti ugrožavanja zdravlja ljudi;
- 4) izgrađen tako da ima nepropusne i otporne podne površine, kao i glatke zidne površine koje se lako čiste i dezinfikuju;
- 5) lako dostupan osoblju zdravstvene službe zaduženom za upravljanje otpadom;
- 6) zaključan, čime se sprečava pristup neovlašćenim licima;
- 7) lako dostupan kolicima ili kontejnerima za sakupljanje otpada unutar zdravstvene službe i vozilima za transport otpada;
- 8) nedostupan životinjama i drugim prenosnicima infektivnih agenasa;
- 9) dobro osvetljen i sa obezbeđenom prirodnom ili veštačkom ventilacijom;
- 10) sa obezbeđenom zaštitom od atmosferskih uticaja;

11) dovoljno udaljen od skladišta sveže hrane i mesta za pripremu hrane, puteva pacijenata i posetilaca;

12) sa obezbeđenom protivpožarnom zaštitom u skladu sa posebnim propisima.

Mesto za skladištenje infektivnog otpada dezinfikuje se najmanje jednom nedeljno, a po potrebi i češće.

Hemijski otpad različitog sastava skladištiti se odvojeno da bi se izbegle neželjene hemijske reakcije.

Farmaceutski otpad skladišti se u prostoriji ili objektu odvojeno od upotrebljivih farmaceutskih proizvoda, u skladu sa propisanim uslovima.

Citotoksični i citostatički otpad se skladišti u posebnom prostoru, prostoriji ili objektu odvojeno od ostalih vrsta medicinskog otpada.

Neupotrebljivi lekovi iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita skladište se u posebnom prostoru ili prostoriji tih objekata.

Prosuti, kontaminirani lekovi, kao i pakovanja koja sadrže ostatke lekova iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita, pre skladištenja, pakuju se u odgovarajuću ambalažu na mestu nastanka i sa njima se dalje postupa u skladu sa ovim pravilnikom.

Način čuvanja skladištenog infektivnog i patoanatomskog otpada do tretmana

Član 12

Infektivni otpad na mestu nastanka može da se skladišti najduže pet dana, na temperaturi od +2°C do +8°C.

Infektivni otpad na mestu nastanka može da se skladišti na temperaturi od +8°C do +15°C najduže 72 časa.

Infektivni otpad na mestu nastanka ne može da se skladišti na temperaturi iznad +15°C duže od 48 sati u zimskom periodu i 24 sata u letnjem periodu godine.

Patoanatomski otpad skladišti se u rashladnim komorama na standardnim temperaturama zamrzavanja.

Prostor za skladištenje infektivnog i patoanatomskog otpada zaključava se, vidno obeležava i koristi se samo za tu namenu.

Tretman i odlaganje medicinskog otpada

Član 13

Tretman opasnog medicinskog otpada vrši se samostalno ili preko trećeg lica sa kojim je zaključen ugovor, a koje ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom i drugim propisima.

Opasan medicinski otpad za čiji tretman ili odlaganje na ekološki prihvatljiv i efikasan način nema tehničkih mogućnosti i postrojenja u Republici Srbiji izvozi se radi tretmana ili

odlaganja, u skladu sa zakonom i propisima kojim se uređuje upravljanje otpadom, odnosno međunarodni transport otpada.

Tretman infektivnog otpada i oštrih predmeta

Član 14

Tretman infektivnog otpada i oštrih predmeta vrši se postupcima insineracije i ko-insineracije u postrojenjima namenjenim za termički tretman u skladu sa najboljim dostupnim tehnikama, kao i postupcima dezinfekcije/sterilizacije u autoklavima, odnosno sterilizatorima, mlevenjem odnosno drobljenjem u drobilicama, kao i ostalim priznatim metodama kojima se postiže uklanjanje opasnih svojstava medicinskog otpada.

Prostor u kome se vrši dezinfekcija/sterilizacija otpada iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava uslove utvrđene posebnim propisom.

Infektivni otpad koji je tretmanom postao neopasan kontrolisano se odlaže na deponiju u skladu sa posebnim propisima.

Tretman i odlaganje otpada zagađenog krvlju i telesnim tečnostima

Član 15

Otpad zagađenog krvlju i telesnim tečnostima tretira se insineracijom u postrojenjima namenjenim za termički tretman komunalnog otpada ili se kontrolisano odlaže na deponiju u skladu sa posebnim propisima.

Otpad iz stava 1. ovog člana tretira se kao infektivni otpad, ukoliko ne postoji postrojenje za tretman komunalnog otpada ili ako ne postoji mogućnost kontrolisanog odlaganja na deponiju.

Tretman patoanatomskog otpada

Član 16

Tretman patoanatomskog otpada vrši se u postrojenjima namenjenim za termički tretman patoanatomskog otpada, kao i krematorijumima ili zakopavanjem na grobljima, u skladu sa posebnim propisima.

Krv, krvni derivati i telesne tečnosti koje preostaju nakon laboratorijskih ispitivanja, tretiraju se zajedno sa vakutanerima i epruvetama po pravilu postupkom insineracije i ko-insineracije, odnosno dezinfekcije/sterilizacije, u skladu sa posebnim propisima.

Sa krvlju i krvnim derivatima koji su tokom dijagnostičkih ispitivanja pomešani sa hemikalijama postupa se kao sa hemijskim otpadom.

Tretman hemijskog, farmaceutskog i citotoksičnog otpada

Član 17

Hemijski, farmaceutski i citotoksični otpad tretira se fizičko-hemijskim postupcima ili insineracijom u postrojenjima koja imaju dozvolu za tretman opasnog otpada u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Hemijski, farmaceutski i citotoksični, odnosno citostatički otpad skladišti se pre tretmana i/ili izvoza, u skladu sa posebnim propisima.

Otpad koji sadrži psihoaktivne kontrolisane supstance i prekursore tretira se u skladu sa zakonima kojim se uređuje oblast psihoaktivnih kontrolisanih supstanci i prekursora zakonom kojim se uređuje oblast lekova, kao i zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Tretman otpada sa visokim sadržajem teških metala i otpadnih boca pod pritiskom

Član 18

Otpad sa visokim sadržajem teških metala, kao i otpadne boce pod pritiskom ne mogu da se tretiraju insineracijom.

Otpad sa visokim sadržajem teških metala tretira se fizičko-hemijskim postupcima u postrojenjima koja imaju dozvolu za tretman u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Otpad sa visokim sadržajem teških metala, privremeno se skladišti pre tretmana i/ili izvoza, u skladu sa posebnim propisima.

Otpadne boce pod pritiskom moraju da se deaktiviraju pre tretmana, u skladu sa posebnim propisima.

Termički tretman medicinskog otpada

Član 19

Tretman medicinskog otpada insineracijom ili ko-insineracijom obavlja se u postrojenjima predviđenim za tu namenu, pod uslovom da emisija zagađujućih materija u vazduh, vodu i zemljište ne prelazi propisane granične vrednosti, u skladu sa posebnim propisima.

Insineracija ili ko-insineracija opasnog medicinskog otpada obavlja se pod propisanim uslovima (minimalna temperatura sagorevanja u primarnoj komori od 850°C, a kada otpad sadrži više od 1% halogenovanih organskih supstanci, izraženih kao hlor temperatura se podiže na 1100°C u sekundarnoj komori sa minimalnim retencionim vremenom od 2 sekunde), da bi se obezbedio najveći mogući stepen uništenja organskih zagađujućih materija, uključujući i dioksine, u skladu sa posebnim propisom.

Efikasnost tretmana infektivnog otpada ispituje se prilikom svakog tretmana fizičko-hemijskim indikatorima.

Mikrobiološka kontrola efikasnosti tretmana vrši se jednom mesečno, test organizmima, radi provere smanjenja broja bakterija od 5 log 10 i do još većeg smanjenja, u skladu sa posebnim propisom.

III PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o načinu uništavanja lekova, pomoćnih lekovitih sredstava i medicinskih sredstava ("Službeni list

SRJ", br. 16/94 i 22/04), koje se odnose na lekove kojima je istekao rok upotrebe i koji su neupotrebivi u skladu sa ovim pravilnikom, ambalažu u koju su upakovani lekovi, kao i na izveštavanje o lekovima i ambalaži.

Član 21

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Prilog

OBELEŽAVANJE I OZNAČAVANJE MEDICINSKOG OTPADA

OPASNOST! OŠTRI PREDMETI	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača oštrih predmeta - otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	
Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	
OPASNOST! PATOANATOMSKI OTPAD	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača patoanatomskog otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	
Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	
OPASNOST! INFEKTIVNI OTPAD	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača infektivnog otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	
Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	
OPASNOST! OSTALI OPASAN OTPAD	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača ostalog opasnog otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	

Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	
OPASNOST! CITOTOKSIČNI OTPAD	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača citotoksičnog otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	
Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	
OPASNOST! FARMACEUTSKI OTPAD	
Mesto nastanka otpada (naziv proizvođača farmaceutskog otpada):	Datum nastanka otpada:
Količina otpada:	
Ime lica koje popunjava nalepnicu:	
Indeksni broj i naziv vrste otpada prema katalogu otpada definisanim posebnim propisom:	